

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA

Dla Walnego Zgromadzenia oraz dla Rady Nadzorczej Asseco Poland S.A.

Sprawozdanie z badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Opinia

Przeprowadziliśmy badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Asseco („Grupa”), w której jednostką dominującą jest Asseco Poland S.A. („Jednostka dominująca”) z siedzibą w Rzeszowie, ul. Olchowa 14, na które składają się: skonsolidowany bilans na dzień 31 grudnia 2018 roku, skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz sprawozdanie z pozostałych dochodów całkowitych, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym, skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych za okres od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku oraz dodatkowe objaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania finansowego („skonsolidowane sprawozdanie finansowe”).

Naszym zdaniem, skonsolidowane sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz skonsolidowanej sytuacji majątkowej i finansowej Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz jej skonsolidowanego wyniku finansowego i skonsolidowanych przepływów pieniężnych za okres od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku zgodnie z mającymi zastosowanie Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską oraz przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Grupę przepisami prawa oraz statutem Jednostki dominującej.

Niniejsza opinia jest spójna ze sprawozdaniem dodatkowym dla Komitetu Audytu, które wydaliśmy dnia 25 marca 2019 roku.

Podstawa opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Badania w wersji przyjętej jako Krajowe Standardy Badania przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów („KSB”) oraz stosownie do ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym („ustawa o biegłych rewidentach”) oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014

z dnia 16 kwietnia 2014 roku w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylające decyzję Komisji 2005/909/WE („rozporządzenie UE”). Nasza odpowiedzialność zgodnie z tymi standardami została dalej opisana w sekcji naszego sprawozdania „Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego”.

Jesteśmy niezależni od Spółek Grupy zgodnie z Kodeksem etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych („Kodeks IFAC”) przyjętym uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do badania sprawozdań finansowych w Polsce. Wypełniliśmy nasze inne obowiązki etyczne zgodnie z tymi wymogami i Kodeksem IFAC. W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident oraz firma audytorska pozostali niezależni od Spółek Grupy zgodnie z wymogami niezależności określonymi w ustawie o biegłych rewidentach oraz w rozporządzeniu UE.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Kluczowe sprawy badania

Kluczowe sprawy badania są to sprawy, które według naszego zawodowego osądu były najbardziej znaczące podczas badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy. Obejmują one najbardziej znaczące ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem. Do spraw tych odnieśliśmy się w kontekście naszego badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego jako całości i przy formułowaniu naszej opinii oraz podsumowaliśmy naszą reakcję na te rodzaje ryzyka, a w przypadkach, w których uznaliśmy za stosowne przedstawiliśmy najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka.

Kluczowa sprawa badania	Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy
<i>Ujmowanie przychodów z tytułu umów z klientami</i>	
<p>Przychody Grupy z tytułu umów z klientami za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku wyniosły 9 249,0 milionów złotych. Począwszy od 1 stycznia 2018 roku Grupa ujmuje przychody wynikające z realizacji kontraktów wdrożeniowych IT zgodnie z Międzynarodowym Standardem Sprawozdawczości Finansowej nr 15 „Przychody z umów z klientami” („MSSF 15”). W ramach kontraktów wdrożeniowych IT 7 413,8 milionów złotych stanowią kontrakty, dla których przychody szacuje się w oparciu o stopień zaawansowania przy zastosowaniu</p>	<p>W ramach badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Asseco dokonaliśmy oceny przyjętych polityk rachunkowości w zakresie ujmowania i prezentacji przychodów z tytułu umów z klientami pod kątem zgodności z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”), w szczególności z MSSF 15.</p> <p>Dla istotnych strumieni przychodów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udokumentowaliśmy działanie zidentyfikowanych procesów oraz oceniliśmy kluczowe mechanizmy kontrolne Grupy. Dla

Kluczowa sprawa badania	Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy
<p>metod opartych na wynikach lub opartych na nakładach. Grupa szacuje budżety całościowe takich kontraktów, uwzględniające szczegółowe koszty niezbędne do zakończenia zlecenia i ustalając całkowity wynik na kontrakcie oraz uzależniając od szacowanego wyniku danego kontraktu rozpoznanie lub rozwiązanie rezerwy na kontrakty rodzące obciążenia.</p> <p>Ponadto znacząca część przychodów z tytułu umów z klientami rozpoznawana jest na podstawie umów, które niejednokrotnie zawierają zobowiązanie do świadczenia więcej niż jednej usługi lub dostarczenia towaru. Oszacowanie wartości przychodu, alokacja przychodu na poszczególne świadczenia przyręczone w umowie, określenie momentu rozpoznania przychodu oraz odpowiednia prezentacja przychodów w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, wymagają szeregu istotnych szacunków oraz osądów ze strony Zarządów jednostek Grupy. W przypadku kontraktów długoterminowych Grupa dokonuje oszacowania przysługującego jej w ramach umowy należnego wynagrodzenia oraz planowanych kosztów koniecznych do poniesienia w celu zrealizowania świadczenia i na bazie tych szacunków, stosując jedną z wymienionych metod pomiaru stopnia zaawansowania, rozpoznaje przychody z tytułu umów z klientami i ujmuje związane z nimi koszty.</p> <p>Grupa wdrożyła MSSF 15 w ujęciu retrospektywnym z łącznym efektem pierwszego zastosowania niniejszego standardu ujętym w dniu jego pierwszego ujęcia tj. od dnia 1 stycznia 2018 roku.</p> <p>Metoda rozpoznawania przychodów z tytułu wyżej opisanych kontraktów wymaga istotnego elementu osądu Zarządu w odniesieniu do identyfikacji zobowiązań do spełnienia świadczenia oraz istotnych szacunków Zarządu w zakresie stopnia zaawansowania. Z uwagi na to, że dokonanie niewłaściwego osądu lub szacunku Zarządu</p>	<p>wybranych mechanizmów kontrolnych przeprowadziliśmy testy zgodności;</p> <ul style="list-style-type: none"> • dla wybranej próby złożonych umów sprzedaży, które zawierają zobowiązanie Grupy do spełnienia więcej niż jednego świadczenia (tj. dostarczenia więcej niż jednej usługi i/lub towaru), przeanalizowaliśmy zapisy umowne, budżety przychodowe i kosztowe, a następnie na tej podstawie dokonaliśmy oceny alokacji ceny transakcyjnej do poszczególnych zobowiązań oraz oceny poprawności rozpoznania przychodu w czasie lub w punkcie w czasie; • dla produktów oraz usług, dla których przychód jest rozpoznawany w czasie, na wybranej próbie zleceń wykonaliśmy testy wiarygodności budżetów kontraktowych, które stanowiły podstawę do wyznaczenia stopnia zaawansowania, ustalenia ceny transakcyjnej oraz ujęcia przychodu, a także ustalania budżetów kontraktów, które stanowiły podstawę kalkulacji rezerw na straty na kontraktach; • przeprowadziliśmy analizę historyczną realizacji budżetów kontraktowych dla istotnych kontraktów zakończonych w danym roku obrotowym w celu porównania prognoz i budżetów kontraktów niezakończonych, a także w celu porównania istniejących trendów w zakresie kosztów pracowniczych, które w znaczącej części determinują szacunek kosztów pozostałych do poniesienia do zakończenia kontraktu, porównując czy analogiczne trendy są odzwierciedlone w testowanej próbie kontraktów, • przeprowadziliśmy dyskusje z Zarządami jednostek Grupy oraz kierownikami wybranych kontraktów długoterminowych ujmowanych według stopnia zaawansowania, w celu omówienia założeń dotyczących budżetów oraz ryzyk i stopnia zaawansowania prac na realizowanych kontraktach, prawdopodobieństwa zmiany wyników kontraktów, a także oceny konieczności tworzenia rezerw na umowy rodzące obciążenia; • poprzez procedury analityczne, testy transakcyjne oraz analizę wykonanych przez nas raportów z dziennika księgowości oceniliśmy poprawność ujmowania przychodów w czasie oraz poprawność wartości rozpoznanych przychodów w poszczególnych okresach;

Kluczowa sprawa badania	Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy
<p>w tych obszarach może powodować błędne ustalenie przychodów z tytułu umów z klientami, uznajemy niniejsze zagadnienie za kluczową sprawę badania.</p> <p>Polityka rachunkowości dotycząca metody ujmowania przychodów z tytułu umów z klientami została opisana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w nocie V.5.1. „Struktura przychodów operacyjnych”, wraz z wymaganymi ujawnieniami dotyczącymi ujmowania przychodów, w tym istotnymi osądami i szacunkami. W nocie VI.6.10. „Należności oraz aktywa z tytułu umów z klientami” i nocie VI.6.19. „Zobowiązania z tytułu umów z klientami” Grupa ujawniła politykę rachunkowości oraz istotne elementy osądów szacunków a także wymagane ujawnienia dotyczące aktywów i zobowiązań z tytułu umów z klientami oraz należności z tytułu dostaw i usług. Ponadto w nocie II.2.5.i Grupa ujawniła informacje dotyczące wpływu wdrożenia MSSF 15 na bilans otwarcia prezentowany w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przeanalizowaliśmy proces wdrożenia MSSF 15 dokonany przez Grupę oraz oceniliśmy efekt jego ujęcia na dzień zastosowania tego standardu po raz pierwszy tj. dzień 1 stycznia 2018 roku. <p>Ponadto dokonaliśmy oceny adekwatności prezentacji i dokonanych ujawnień w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dotyczących przychodów z tytułu umów z klientami w tym związanych z wdrożeniem MSSF 15.</p>
<i>Utrata wartości firmy</i>	
<p>Wartość firmy ujęta w bilansie Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 4 248,9 milionów złotych, i jest ona najistotniejszą pozycją bilansu Grupy stanowiąc prawie 34% sumy aktywów ogółem. Zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości nr 36 „Utrata wartości aktywów” („MSR 36”), Zarząd Asseco Poland S.A. ma obowiązek przeprowadzić, co najmniej raz w roku, test na utratę wartości ośrodka lub grupy ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne wyznaczonych nie wyżej niż na poziomie segmentu operacyjnego, do których przypisana jest wartość firmy. Test na utratę wartości wartości firmy jest przeprowadzany</p>	<p>W ramach badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy wykonaliśmy, w odniesieniu do przeprowadzonych przez Zarząd testów na utratę wartości wartości firmy, między innymi następujące procedury:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zrozumienie procesu przeprowadzenia testu na utratę wartości oraz identyfikacji ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne, do których została alokowana wartość firmy; • zapoznaliśmy się z metodą alokacji wartości firmy do ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne, nie większych niż segmenty operacyjne; • zapoznaliśmy się z modelem zastosowanym do ustalenia wartości użytkowej ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne, do których przypisana jest wartość firmy;

Kluczowa sprawa badania	Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy
<p>poprzez ustalenie wartości odzyskiwalnej na podstawie wartości użytkowej ustalonej w oparciu o zdyskontowane przepływy pieniężne, które wynikają ze szczegółowych prognoz wyników finansowych ośrodka generującego przepływy pieniężne w okresie pięcioletnim oraz wartości rezydualnej tego ośrodka lub na podstawie wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży ustalonej w oparciu o wartość kapitalizacji giełdowej.</p> <p>Test na utratę wartości jest kluczową sprawą badania z uwagi na wartość firmy oraz na istotny element osądu Zarządu w zakresie alokacji wartości firmy do ośrodków generujących przepływy pieniężne, a także biorąc pod uwagę założenia przyjęte do oszacowania prognoz przepływów pieniężnych zastosowanych w modelu przyjętym do ustalenia wartości użytkowej ośrodka lub grup ośrodków generujących przepływy pieniężne.</p> <p>Obszary szacunku oraz istotnej oceny Zarządu w odniesieniu do zastosowanego modelu testu na utratę wartości dotyczą, w szczególności stopy zmiany przychodów i poziomu realizowanej marży w okresie prognozy, uzależnionych od oczekiwanych warunków rynkowych oraz ogólnej sytuacji makroekonomicznej oddziałującej na każdy z segmentów operacyjnych, a także stopy dyskontowej zastosowanej do wyznaczenia wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych.</p> <p>Grupa przedstawiła ujawnienia dotyczące identyfikacji ośrodków generujących przepływy pieniężne, alokacji wartości firmy oraz testów na utratę wartości w notach VI.6.4. „Wartość firmy” oraz VI.6.5. „Testy z tytułu utraty wartości”, gdzie wyjaśnione zostały kluczowe założenia i wyniki testów wraz z ich analizą wrażliwości, a także opis</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dokonaliśmy oceny modeli zdyskontowanych przepływów pieniężnych w zakresie ich zgodności z odpowiednimi standardami sprawozdawczości finansowej; • przeprowadziliśmy ocenę modeli zdyskontowanych przepływów pieniężnych pod kątem ich arytmetycznej poprawności; • dokonaliśmy oceny założeń przyjętych przez Zarząd w odniesieniu do przepływów pieniężnych w postaci założeń budżetowych oraz prognoz finansowych wykorzystanych w modelu oraz porównania ich do informacji uzyskanych w trakcie wykonywania innych procedur badania, informacji rynkowych, a także poprzez porównanie do historycznej realizacji prognozowanych wyników finansowych; • oceniliśmy stopę dyskontową zastosowaną w modelu do ustalenia wartości bieżącej przepływów pieniężnych poprzez ocenę istotnych danych wsadowych w wyliczeniu średnioważonego kosztu kapitału przy wsparciu naszych specjalistów w zakresie wycen; • uzyskaliśmy szczegółowe oświadczenia Zarządu co do kompletności i poprawności przekazanych nam danych oraz istotnych założeń; • przeanalizowaliśmy wrażliwość wyników testu na zmianę kluczowych parametrów wejściowych takich jak zmiana stopy dyskonta oraz zmiany przychodów i kosztów w latach prognozy oraz stopy wzrostu dla okresu rezydualnego. <p>Ponadto dokonaliśmy oceny adekwatności prezentacji i dokonanych ujawnień w zakresie testów na utratę wartości, w tym analizy wrażliwości, przedstawionych w notach VI.6.4. i VI.6.5.</p>

Kluczowa sprawa badania	Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy
stosowanych zasad rachunkowości dotyczący ujmowania wartości firmy.	
<i>Utrata oraz odzyskanie kontroli nad Grupą Formula Systems</i>	
<p>W sierpniu 2017 roku Asseco Poland S.A. sprzedała akcje Formula Systems (1985) Ltd ('Formula Systems') stanowiące 20% udziałów w kapitale zakładowym Formula Systems i straciła kontrolę nad Formula Systems. Asseco Poland S.A. utrzymała istotny wpływ na Formula Systems i rozpoznała inwestycję w jednostkę stowarzyszoną wycenianą metodą praw własności.</p> <p>W związku z utratą kontroli nad Formula Systems, Grupa Asseco Poland rozpoznała zysk po opodatkowaniu w wysokości 324,3 milionów złotych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2017 rok.</p> <p>W październiku 2017 roku Zarząd Asseco Poland zawarł porozumienie z Prezesem Zarządu Formula Systems na mocy którego uzyskał nieodwołalne pełnomocnictwo do głosowania w jego imieniu z pakietu akcji który on posiada stanowiącego 13,39% udział w kapitale Formula Systems i taki sam udział w głosach na Walnym Zgromadzeniu Formula Systems. Umowa została zawarta na okres 36 miesięcy z możliwością automatycznego przedłużenia na kolejne 12-miesięczne okresy.</p> <p>W ocenie Zarządu Asseco Poland na mocy powyższego porozumienia Grupa posiadając jednocześnie 26,31% akcji Formula Systems uzyskała kontrolę de facto nad Formula Systems, co zostało opisane w nocie II.2.4.i. „Profesjonalny osąd i szacunki” i w związku z tym rozpoznała wynik przed opodatkowaniem na tej transakcji w wysokości 76,2 milionów złotych. Na dzień 30 czerwca 2018 roku Grupa Asseco Poland zakończyła rozliczenie nabycia kontroli nad Formula Systems. W związku z zakończeniem rozliczenia nabycia kontroli nad Formula Systems Grupa zakończyła proces alokacji ceny nabycia, w ramach którego</p>	<p>W ramach badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego dokonaliśmy oceny transakcji objęcia kontroli nad Formula Systems, a w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonaliśmy analizy okoliczności, treści i warunków podpisanych umów i porozumień w odniesieniu do transakcji związanych z akcjami Formula Systems; • oceniliśmy przesłanki sprawowania kontroli de facto na podstawie historycznych danych dotyczących obecności i reprezentacji akcjonariuszy na walnych zgromadzeniach Formula Systems; • uzgodniliśmy kalkulację alokacji ceny nabycia Grupy Formula Systems do dokumentów źródłowych oraz ksiąg rachunkowych i dokumentacji konsolidacyjnej; • przeanalizowaliśmy proces alokacji ceny nabycia pod kątem kompletności i zasadności zidentyfikowanych aktywów i zobowiązań oraz szacunków Zarządu i założeń przyjętych przy ustalaniu wartości tych aktywów przy wsparciu naszych ekspertów w zakresie wycen; • oceniliśmy przyjętą metodę wyliczenia udziałów niekontrolujących i wartości firmy; • zweryfikowaliśmy arytmetyczną poprawność dokonanej kalkulacji wartości udziałów niekontrolujących i wartości firmy; • przeprowadziliśmy analizę przyjętych założeń i obiektywnych wartości rynkowych niezbędnych do wyliczenia wartości udziałów niekontrolujących i wartości firmy, w tym rynkowej wartości akcji Formula Systems i jej jednostek zależnych oraz wysokości posiadanego udziału w kapitale Formula Systems i jej jednostek zależnych na dzień odzyskania kontroli. <p>Ponadto dokonaliśmy oceny adekwatności prezentacji i dokonanych ujawnień w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym związanych z tymi transakcjami ujętych w notach.</p>

Kluczowa sprawa badania	Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy
<p>dokonała ostatecznego ustalenia wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań.</p> <p>Jednocześnie na potrzeby ustalenia wartości udziałów niekontrolujących Grupa przyjęła metodę opartą na możliwych do zidentyfikowania aktywach netto.</p> <p>Przeprowadzony i zakończony proces alokacji ceny nabycia, w ramach którego dokonano identyfikacji, ujęcia i wyceny możliwych do zidentyfikowania aktywów netto oraz określono wartość wartości firmy powstałej w związku z opisaną transakcją a także ustalono wartość udziałów niekontrolujących, ma istotny wartościowy wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.</p> <p>Grupa w nocie II.2.4. „Profesjonalny osąd i szacunki” oraz II.2.9. „Zmiany danych porównywalnych” Grupa ujawniła informacje na temat powyższych transakcji, w tym w odniesieniu do dokonanych osądów dotyczących kontroli de facto oraz ich wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Asseco Poland. Dodatkowo, w nocie VI.6.4. „Wartość firmy” Grupa przedstawiła wyniki zakończonej alokacji ceny nabycia Grupy Formula Systems oraz ustalenia wartości udziałów niekontrolujących i wartości firmy.</p>	
<i>Pożyczki oraz należności związane ze sprzedażą udziałów oraz akcji w spółkach zależnych</i>	
<p>W 2017 roku oraz w latach poprzednich Grupa przeprowadziła transakcje sprzedaży akcji lub udziałów w spółkach powiązanych, w wyniku których rozpoznała w większości długoterminowe należności lub pożyczki, które zostały zabezpieczone na sprzedanych akcjach lub udziałach. Część tych należności w wyniku osądu Zarządu została objęta odpisami aktualizującymi w księgach rachunkowych w latach poprzednich. Wartość netto powyższych należności oraz pożyczek</p>	<p>W ramach badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy dokonaliśmy oceny odzyskiwalności pożyczek oraz należności, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> uzgodniliśmy wartość pożyczek i należności z tytułu sprzedaży udziałów i akcji oraz ich warunki ujawnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym do podpisanych umów, w tym zabezpieczeń spłat tych pożyczek i należności;

Kluczowa sprawa badania	Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy
<p>ujęta w bilansie na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 177,7 milionów złotych. W przypadku tych należności i pożyczek, spłata istotnej części kapitału zgodnie z umowami sprzedaży ma nastąpić dopiero w latach 2020-2024. Wartość tych należności i pożyczek stanowi istotny składnik majątku Grupy i jest oparta o osąd Zarządu w ocenie poprawnej wartości, dlatego też zdecydowaliśmy, że powyższa kwestia stanowi kluczową sprawę badania.</p> <p>Grupa w notach VI.6.8. „Pozostałe aktywa finansowe” oraz VI.6.22. „Transakcje z podmiotami powiązanymi” ujawniła informacje dotyczące warunków udzielonych pożyczek oraz należności z tytułu sprzedaży udziałów i akcji, a także wartości dokonanych odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • oceniliśmy zasadność dokonanych odpisów aktualizujących w odniesieniu do pożyczek i należności z tytułu sprzedaży udziałów i akcji; • oceniliśmy wyniki spółek, których akcje i udziały stanowią zabezpieczenie udzielonych pożyczek i w konsekwencji realizowalność pożyczek i należności z tytułu sprzedaży tych udziałów i akcji. <p>Ponadto dokonaliśmy oceny adekwatności prezentacji i dokonanych ujawnień w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dotyczących tych pożyczek i należności ujętych w notach VI.6.8. i VI.6.22.</p>

Odpowiedzialność Zarządu Jednostki dominującej za skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Zarząd Jednostki dominującej jest odpowiedzialny za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które przedstawia rzetelny i jasny obraz skonsolidowanej sytuacji majątkowej i finansowej oraz skonsolidowanego wyniku finansowego Grupy zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską, przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości, obowiązującymi Grupę przepisami prawa oraz statutem Jednostki dominującej, a także za kontrolę wewnętrzną, którą Zarząd Jednostki dominującej uznaje za niezbędną, aby umożliwić sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Sporządzając skonsolidowane sprawozdanie finansowe Zarząd Jednostki dominującej jest odpowiedzialny za ocenę zdolności Grupy (Jednostki dominującej oraz istotnych jednostek) do kontynuowania działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, spraw związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji kiedy Zarząd Jednostki dominującej albo zamierza dokonać likwidacji Grupy (Jednostki dominującej lub istotnych jednostek), albo zaniechać prowadzenia działalności albo nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaniechania działalności.

Zarząd Jednostki dominującej oraz członkowie Rady Nadzorczej Jednostki dominującej są zobowiązani do zapewnienia, aby skonsolidowane sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („ustawa o rachunkowości”). Członkowie Rady Nadzorczej Jednostki dominującej są odpowiedzialni za nadzorowanie procesu sprawozdawczości finansowej.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Naszymi celami są uzyskanie racjonalnej pewności, czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zgodnie z § 5 Międzynarodowego Standardu Badania 320, koncepcja istotności stosowana jest przez biegłego rewidenta zarówno przy planowaniu i przeprowadzaniu badania, jak i przy ocenie wpływu rozpoznanych podczas badania zniekształceń oraz nieskorygowanych zniekształceń, jeśli występują, na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, a także przy formułowaniu opinii biegłego rewidenta. W związku z powyższym, wszystkie opinie i stwierdzenia zawarte w sprawozdaniu z badania są wyrażane z uwzględnieniem jakościowego i wartościowego poziomu istotności ustalonego zgodnie ze standardami badania i zawodowym osądem biegłego rewidenta.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Grupy ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jej spraw przez Zarząd Jednostki dominującej obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i oceniamy ryzyka istotnego zniekształcenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż tego wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może dotyczyć zmywu, fałszerstwa, celowych pominięć, wprowadzenia w błąd lub obejścia kontroli wewnętrznej,

- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosownej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Grupy,
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych ujawnień dokonanych przez Zarząd Jednostki dominującej,
- wyciągamy wniosek na temat odpowiedniości zastosowania przez Zarząd Jednostki dominującej zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub warunkami, która może poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność Grupy do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta na powiązane ujawnienia w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym lub, jeżeli takie ujawnienia są nieadekwatne, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia naszego sprawozdania biegłego rewidenta, jednakże przyszłe zdarzenia lub warunki mogą spowodować, że Grupa zaprzestanie kontynuacji działalności,
- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i zawartość skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, oraz czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawia będące ich podstawą transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację,
- uzyskujemy wystarczające odpowiednie dowody badania odnośnie do informacji finansowych jednostek lub działalności gospodarczych wewnątrz Grupy w celu wyrażenia opinii na temat skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Jesteśmy odpowiedzialni za kierowanie, nadzór i przeprowadzenie badania Grupy i pozostajemy wyłącznie odpowiedzialni za naszą opinię z badania.

Przekazujemy Komitetowi Audytu Jednostki dominującej informacje o, między innymi, planowanym zakresie i czasie przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleniach badania, w tym wszelkich znaczących słabościach kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

Składamy Komitetowi Audytu Jednostki dominującej oświadczenie, że przestrzegaliśmy stosownych wymogów etycznych dotyczących niezależności oraz, że będziemy informować ich o wszystkich powiązaniach i innych sprawach, które mogłyby być racjonalnie uznane za stanowiące zagrożenie dla naszej niezależności, a tam gdzie ma to zastosowanie, informujemy o zastosowanych zabezpieczeniach.

Spośród spraw przekazywanych Komitetowi Audytu Jednostki dominującej ustaliliśmy te sprawy, które były najbardziej znaczące podczas badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy i dlatego uznaliśmy

je za kluczowe sprawy badania. Opisujemy te sprawy w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta, chyba że przepisy prawa lub regulacje zabraniają publicznego ich ujawnienia lub gdy, w wyjątkowych okolicznościach, ustalimy, że kwestia nie powinna być przedstawiona w naszym sprawozdaniu, ponieważ można byłoby racjonalnie oczekiwać, że negatywne konsekwencje przeważąby korzyści takiej informacji dla interesu publicznego.

Inne informacje, w tym sprawozdanie z działalności Grupy

Inne informacje obejmują sprawozdanie z działalności Grupy za okres od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku („Sprawozdanie z działalności Grupy”) wraz z oświadczeniem o stosowaniu ładu korporacyjnego i oświadczeniem na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 55 ust. 2b ustawy o rachunkowości, które są wyodrębnionymi częściami tego sprawozdania (razem „Inne informacje”).

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki dominującej

Zarząd Jednostki dominującej jest odpowiedzialny za sporządzenie Innych informacji zgodnie z przepisami prawa.

Zarząd Jednostki dominującej oraz członkowie Rady Nadzorczej Jednostki dominującej są zobowiązani do zapewnienia, aby Sprawozdanie z działalności Grupy wraz z wyodrębnionymi częściami spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Nasza opinia z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie obejmuje Innych informacji. W związku z badaniem skonsolidowanego sprawozdania finansowego naszym obowiązkiem jest zapoznanie się z Innymi informacjami, i czyniąc to, rozpatrzenie, czy Inne informacje nie są istotnie niespójne ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym lub naszą wiedzą uzyskaną podczas badania, lub w inny sposób wydają się istotnie zniekształcone. Jeśli na podstawie wykonanej pracy, stwierdzimy istotne zniekształcenia w Innych informacjach, jesteśmy zobowiązani poinformować o tym w naszym sprawozdaniu z badania. Naszym obowiązkiem, zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach, jest również wydanie opinii, czy Sprawozdanie z działalności Grupy zostało sporządzone zgodnie z przepisami oraz czy jest zgodne z informacjami zawartymi w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Ponadto jesteśmy zobowiązani do poinformowania, czy Jednostka dominująca sporządziła oświadczenie na temat informacji niefinansowych oraz wydania opinii, czy Jednostka dominująca w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego zawarła wymagane informacje.

Opinia o Sprawozdaniu z działalności Grupy

Na podstawie wykonanej w trakcie badania pracy, naszym zdaniem, Sprawozdanie z działalności Grupy:

- zostało sporządzone zgodnie z art. 49 ustawy o rachunkowości oraz § 71 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim („rozporządzenie o informacjach bieżących”),
- jest zgodne z informacjami zawartymi w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Ponadto, w świetle wiedzy o Grupie i jej otoczeniu uzyskanej podczas naszego badania oświadczamy, że nie stwierdziliśmy w Sprawozdaniu z działalności Grupy istotnych zniekształceń.

Opinia o oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego

Naszym zdaniem, w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego Grupa zawarła informacje określone w § 70 ust. 6 punkt 5 rozporządzenia o informacjach bieżących.

Ponadto, naszym zdaniem, informacje wskazane w § 70 ust. 6 punkt 5 lit. c-f, h oraz i tego rozporządzenia zawarte w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego są zgodne z mającymi zastosowanie przepisami oraz informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

Informacja na temat informacji niefinansowych

Zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach informujemy, że Jednostka Dominująca nie zamieściła w sprawozdaniu z działalności Grupy informacji o sporządzeniu odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 55 ust. 2c ustawy o rachunkowości oraz informujemy, że Jednostka Dominująca sporządziła takie odrębne sprawozdanie.

Nie wykonaliśmy żadnych prac atestacyjnych dotyczących odrębnego sprawozdania na temat informacji niefinansowych i nie wyrażamy jakiegokolwiek zapewnienia na jego temat.

Oświadczenie na temat świadczonych usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych, które świadczyliśmy na rzecz Grupy są zgodne z prawem i przepisami obowiązującymi w Polsce oraz że nie świadczyliśmy usług niebędących badaniem, które są zakazane na mocy art. 5 ust. 1 rozporządzenia UE

oraz art. 136 ustawy o biegłych rewidentach. Usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych, które świadczyliśmy na rzecz Grupy w badanym okresie sprawozdawczym zostały wymienione w sprawozdaniu z działalności Grupy.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani do badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy po raz pierwszy uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 11 sierpnia 2003 roku oraz ponownie uchwałą z dnia 21 grudnia 2017 roku. Skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy badamy nieprzerwanie począwszy od roku obrotowego zakończonego dnia 31 grudnia 2003 roku; to jest przez okres 16 kolejnych lat.

Warszawa, dnia 25 marca 2019 roku

Kluczowy biegły rewident

Robert Klimacki
biegły rewident
nr w rejestrze: 90055

działający w imieniu:
Ernst & Young Audyt Polska spółka z
ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa
nr na liście firm audytorskich: 130